

ความท้าทายของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่าง ระหว่างบุคคลในประเทศไทย THE CHALLENGE OF DIFFERENTIATED INSTRUCTION IN THAILAND

อรปวีณ์ กุลพรเพ็ญ, วาสินี ทิพย์ศรี*
Onpawee Koonpornpen, Wasinee Tipsorn*

อาจารย์ประจำสาขาวิชาการจัดการธุรกิจการบิน คณะวิทยาการจัดการ สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์,
e-Mail: onpawee.k9977@gmail.com

Lecturer, Aviation Business Management, Faculty of Management Sciences,
Panyapiwat Institute of Management, e-Mail: onpawee.k9977@gmail.com
(Received: 2021, April 11; Revised: 2021, July 5; Accepted: 2021, July 14)

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวคิดและรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคล ด้วยโลกปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาในหลายด้านอย่างรวดเร็วและตลอดเวลา ไม่ว่าจะเป็นเทคโนโลยี วิถีชีวิต และสภาพแวดล้อม ทำให้คนในยุคปัจจุบันไม่ต้องเสียเวลารอสิ่งต่าง ๆ เหมือนในอดีต เพราะสามารถเข้าถึงองค์ความรู้ต่าง ๆ ที่ต้องการได้ด้วยตนเองอย่างง่ายดาย และสามารถทำได้ทุกที่ทุกเวลา นอกจากนี้การเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ยังทำให้คนในยุคปัจจุบันสามารถแสดงออกถึงความเป็นตัวตนของตนเองได้อย่างชัดเจนและหลากหลาย รวมทั้งยังส่งผลต่อระบบการจัดการเรียนการสอนที่จำเป็นต้องพัฒนาให้ตอบสนองต่อการเรียนรู้แบบมีผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคล (differentiated instruction: DI) นับเป็นอีกเป็นวิธีหนึ่งที่น่ามาใช้และยังได้รับการยอมรับว่าสามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนที่มีความแตกต่างกันในชั้นเรียนได้เป็นอย่างดี ประเทศนิวซีแลนด์ได้รับการยกย่องว่ามีการศึกษาที่ดี ที่สุดในลำดับต้น ๆ ของโลก ได้นำวิธีการนี้ไปใช้จนเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่ดี ประเทศไทยถือเป็นอีกประเทศหนึ่งที่เริ่มนำการจัดการเรียนการสอนแบบนี้เข้ามาใช้ แต่ยังไม่มีการใช้กันอย่างแพร่หลายเท่าใดนัก จึงถือเป็นความท้าทายของผู้สอนชาวไทยที่จะเริ่มวางแผนและนำการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่าง

* อาจารย์ประจำคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตกรุงเทพ, e-Mail: ts.wasinece@gmail.com
Lecturer, Faculty of Liberal Arts, Thailand National Sports University, Bangkok Campus,
e-Mail: ts.wasinee@gmail.com

บุคคลนี้มาใช้ เพื่อให้ผู้เรียนแต่ละคนได้พัฒนาทักษะและความรู้ความสามารถที่ตรงกับความต้องการและความสนใจของตนเอง รวมทั้งบรรลุผลสำเร็จทางการเรียนรู้ตามที่คาดหวังไว้

คำสำคัญ: การจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคล, การเรียนรู้แบบมีผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

ABSTRACT

The purpose of this article are to study the concept and model of Differentiated Instruction (DI) Nowadays, the world today is changing and developing in many ways rapidly and all the time, whether it is technology, lifestyle, and environment, etc. Therefore, people do not have to wait for things like in the past because we can access various knowledge by yourself easily at anytime and anywhere. In addition, various changes also allow people to express themselves in a clear and diverse way. Also, it affects instructional system that needs to be developed in response to student-centered learning. Differentiated Instruction (DI) is another method that has been adopted and recognized for responding well to the needs of different learners in a class. New Zealand is regarded as one of the best education in the world which has applied DI effectively and efficiently. Thailand has started to adopt this learning and teaching management but it is not widely used. Therefore, it is a challenge to Thai teachers to start planning and implementing DI in order to develop learners' skills and knowledge to meet their needs, interests, and the achievement they expected.

Keywords: differentiated instruction, student-centered learning.

บทนำ

ระบบการศึกษามีส่วนสำคัญยิ่งในการพัฒนาเพื่อให้เข้ากับบริบทสังคมโลกที่เปลี่ยนแปลงไป ในบริบทของการจัดการศึกษาที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล สิ่งที่สำคัญคือ ผู้สอนจะต้องจัดการเรียนการสอนที่วิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล โดยคำนึงถึงความพร้อมของผู้เรียน ความสนใจของผู้เรียน และรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียน (Kimball, 2009) ซึ่งเมื่อผู้สอนเข้าใจผู้เรียนตามปัจจัยเบื้องต้นแล้ว ผู้สอนจะสามารถใช้เนื้อหา กระบวนการ และวิธีการประเมินผลงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะฉะนั้น การจัดการเรียนการสอน

ที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคล (differentiated instruction: DI) จึงเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่ในด้านที่ตนเองถนัด การเข้าใจตนเองในด้านของรูปแบบการเรียนรู้ การเกิดปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียน การเรียนรู้แบบร่วมมือระหว่างผู้สอนรวมถึงผู้เรียนด้วยกันเอง ทำให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ มีการพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาและการเชื่อมโยงความรู้ในชั้นเรียนไปประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตจริง การพัฒนาในด้านวิชาการและใช้เทคโนโลยีเป็นสื่อในการเรียนการสอนที่ในปัจจุบันมีอยู่อย่างมากมาย (Tapper & Horsley, 2017) เมื่อผู้เรียนได้รับการพัฒนาในด้านต่าง ๆ เหล่านี้ ก็จะสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ได้ ทำให้ผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจและแรงจูงใจที่จะพัฒนาตนเองต่อไป อย่างไรก็ตาม DI ยังคงมีสิ่งที่ท้าทายในการจัดการเรียนการสอน เช่น การใช้เวลาในการออกแบบการเรียนการสอนนาน และการใช้เวลาในการออกแบบกิจกรรมที่เอื้อต่อผู้ที่ชอบเรียนรู้ด้วยตนเอง เนื่องจาก DI ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียน ดังนั้น สิ่งสำคัญที่จะทำให้การจัดการเรียนการสอนเกิดประสิทธิภาพอย่างสูงสุดคือ ผู้สอนจำเป็นต้องศึกษารูปแบบและแนวคิดของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลอย่างถ่องแท้ เพื่อออกแบบและจัดการเรียนการสอนที่ตอบโจทย์ผู้เรียนให้มากที่สุด

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาแนวคิดและรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคล

ความหมายของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคล

นักการศึกษาหลายท่านได้นิยามความหมายของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคล (DI) ไปในทิศทางเดียวกันว่า การจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลนั้นหมายถึง แนวทางในการจัดการเรียนการสอนที่คำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียน โดยเชื่อว่าผู้เรียนแต่ละคนในหนึ่งห้องเรียนนั้นมีความแตกต่างกัน (Tomlinson & Eidson, 2003; James, 2009; Mavidou & Kakana, 2019; Kotob & Arnouss, 2019) ดังนั้น การเรียนการสอนก็ควรจะแตกต่างกันไปตามความต้องการผู้เรียนที่แตกต่างกัน (Tomlinson & Eidson, 2003; Kotob & Arnouss, 2019) โดยการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลนี้ เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ (Tomlinson, 2001; Fox & Hoffman, 2011) ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อตอบสนองต่อความต้องการในการเรียนรู้และเพิ่มขีดความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคน

(Tomlinson & Eidson, 2003) ทั้งนี้ ผู้สอนจึงมีหน้าที่สร้างโอกาสทางการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน โดยคำนึงถึงความสนใจและความสามารถที่แตกต่างกันของผู้เรียนแต่ละคน เพื่อให้ผู้เรียนทุกคนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ และมีโอกาสในการประสบความสำเร็จทางการเรียนรู้ (Tomlinson, 2001; Fox & Hoffman, 2011)

จากข้างต้น การจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลจึงหมายถึงแนวทางในการจัดการชั้นเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้และคำนึงถึงความแตกต่างกันของผู้เรียนในชั้นเรียน โดยผู้สอนมีหน้าที่สำคัญในการสร้างโอกาสทางการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับความต้องการ ความสนใจ และความสามารถทางการเรียนรู้ที่แตกต่างกันของผู้เรียนแต่ละคน เพื่อให้ผู้เรียนทุกคนรู้สึกมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเรียนการสอนและประสบความสำเร็จในการเรียนรู้

แนวคิดการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคล

แนวคิดการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลมีพื้นฐานมาจากทฤษฎีวัฒนธรรมทางสังคม (sociocultural theory) ของ Vygotsky (Wilson & Peterson, 2006) ซึ่งทฤษฎีวัฒนธรรมทางสังคมนั้นมีความเชื่อว่า ประสบการณ์มีความสำคัญและมีอิทธิพลต่อกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคน ซึ่งความแตกต่างของผู้เรียนนี้ทำให้เกิดแนวคิดและกลยุทธ์การแก้ปัญหาที่หลากหลาย มีนักการศึกษาหลายท่านที่เห็นพ้องกันถึงความสำคัญของแนวคิดการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลต่อกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน (Tomlinson, 1999; 2001; 2005; Theisen, 2002; Gregory & Kuzmich, 2004; Subban & Round, 2015) ถึงแม้ว่าจะมีนักการศึกษาบางท่านได้โต้แย้งว่า แนวคิดการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลนั้นมีระดับความยากเกินไปที่จะนำไปใช้สำหรับผู้เรียนทุกคน (Delisle, Online, 2015)

หนึ่งในรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลที่เป็นที่รู้จักมากที่สุดนั้น ได้รับการพัฒนาจาก Carol Ann Tomlinson (Tomlinson, 2017) ซึ่งถือได้ว่าเป็นผู้นำแนวคิด DI โดย Tomlinson กำหนดองค์ประกอบของ DI ไว้ 4 ส่วน ได้แก่ 1) เนื้อหา (content) คือข้อมูลหรือแนวคิดที่ผู้เรียนจะต้องศึกษาและเผชิญหน้าเพื่อบรรลุเป้าหมายการเรียนรู้ 2) กระบวนการ (process) คือการกำหนดประสบการณ์การเรียนรู้และเทคนิคการสอนที่หลากหลาย 3) ผลลัพธ์ (product) คือหลักฐานการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยใช้การประเมินผลการเรียนรู้ 4) บรรยากาศ (affect/environment) คือบรรยากาศการเรียนรู้ในห้องเรียน โดยผู้สอนจะนำเสนอแนวทางว่าอะไรคือสิ่งที่ผู้เรียนต้องเรียนรู้ เรียนรู้อย่างไร และวิธีที่ผู้เรียนจะแสดงให้เห็นว่าเรียนรู้อย่างไรโดยผ่านวิธีการสอนในรูปแบบต่าง ๆ

อย่างไรก็ตามผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นในแต่ละองค์ประกอบนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะของผู้เรียน ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความพร้อม (readiness) ความสนใจ (interests) และรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียน (learning profile) (Tomlinson & Moon, 2013)

รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคล

ความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียนที่มีผลต่อการเรียนรู้ เป็นสิ่งที่ผู้สอนต้องตระหนักเป็นอย่างยิ่ง ผู้เรียนแต่ละคนมีกระบวนการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน อติยศ สรรคบุรานุรักษ์ และศศิณัฐ สรรคบุรานุรักษ์ (2558) ได้กล่าวว่า มีนักการศึกษาได้ศึกษาความแตกต่างระหว่างบุคคลที่มีผลต่อการเรียนรู้ไว้หลายประเด็น ดังนี้

1. สติปัญญา (intelligence) คือความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผลของแต่ละบุคคล ซึ่งสามารถสังเกตได้จากพฤติกรรมที่แสดงออก โดยพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อมเป็นปัจจัยที่ทำให้แต่ละบุคคลมีความแตกต่างกันในด้านของสติปัญญา ปัจจัยด้านพันธุกรรมของแต่ละบุคคลนั้นไม่อาจเปลี่ยนแปลงได้ แต่ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมสามารถพัฒนาปรับเปลี่ยนได้ ขึ้นอยู่กับการได้รับการส่งเสริมที่เหมาะสม ดังทฤษฎีพหุปัญญาของ Howard Gardner ที่เชื่อว่าสติปัญญาเป็นสิ่งที่พัฒนาได้ ขึ้นอยู่กับการจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมให้กับบุคคล

2. ลีลาการเรียนรู้ (learning style) คือพฤติกรรมการเรียนที่มีความแตกต่างกันในแต่ละบุคคลว่าผู้เรียนมีความถนัดด้วยวิธีการเรียนแบบใด เพราะฉะนั้นผู้สอนจึงจำเป็นต้องคำนึงถึงลีลาการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ต่างกัน รวมถึงการเตรียมตัวเป็นอย่างดีเพื่อให้สอดคล้องและตอบสนองผู้เรียนอย่างเต็มศักยภาพ

3. สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม (socioeconomic status) คือสถานภาพโดยรวมไม่ว่าจะเป็นด้านรายได้ ด้านการศึกษาและอาชีพของผู้ปกครอง ล้วนส่งผลต่อการเรียนรู้ของเด็กทั้งสิ้น เช่น เด็กที่ได้รับการเอาใจใส่จากผู้ปกครอง ได้พูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็น จะทำให้เด็กได้เรียนรู้และมีทิศทางที่ชัดเจน รวมถึงการส่งผ่านทางทัศนคติและค่านิยมที่ดีจากผู้ปกครองอีกด้วย

4. ความรู้ก่อนเรียน (prior knowledge) คือความรู้เดิมที่เกิดขึ้นจากประสบการณ์ที่ผ่านมา ซึ่งผู้เรียนแต่ละบุคคลมีความรู้ก่อนเรียนที่ไม่เท่ากัน จึงส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อให้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละบุคคลด้วย

5. ความเครียด (anxiety) โดยธรรมชาติแล้วความเครียดนั้นเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมที่เป็นไป เพราะฉะนั้นความเครียดย่อมส่งผลต่อการเรียนรู้และพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของผู้เรียน

6. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (achievement motivation) คือแรงจูงใจที่จะทำให้สิ่งต่าง ๆ ประสบความสำเร็จ บุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะมีความอดทน พยายามทำงานโดยมีแผน ตั้งระดับความหวังไว้สูง และพยายามเอาชนะอุปสรรคต่าง ๆ เพื่อให้งานสำเร็จลุล่วงไปได้ เพราะฉะนั้น การเรียนการสอนจะประสบความสำเร็จได้ย่อมเกิดจากการที่ผู้เรียนมีความตั้งใจและสนใจทำงานตามที่ผู้สอนได้จัดให้

บทบาทของผู้สอนตามลักษณะของผู้เรียน

บทบาทของผู้สอนคือการจัดการเรียนการสอน การจัดประสบการณ์ รวมถึงการจัดกิจกรรมให้มีเป้าหมายที่ชัดเจน เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุขอบเขตการพัฒนาที่ใกล้เคียงกัน Tomlinson and Allan (2000) กล่าวว่า ผู้เรียนมักมีลักษณะที่แตกต่างกันอย่างน้อย 3 ประการ ซึ่งจะช่วยให้ผู้สอนมีแนวทางในการสร้างกลยุทธ์เพื่อปรับเปลี่ยนการจัดการเรียนการสอนได้ ดังนี้

1. ความพร้อม (readiness) เพื่อสร้างความแตกต่างให้ตอบสนองต่อความพร้อมของผู้เรียน ผู้สอนควรสร้างงานหรือให้ทางเลือกในการเรียนรู้ที่มีหลายระดับความยาก ใช้วิธีการสอนแบบการเสริมต่อการเรียนรู้ (scaffolding) มีการปรับเปลี่ยนคำสั่งเพื่อให้ตรงตามความต้องการของกลุ่มย่อย มีกรอบหรือโครงสร้างที่สนับสนุนความคิดและการทำงานของผู้เรียน โดยต้องคำนึงถึงความสามารถ ประสบการณ์ หรือทักษะของผู้เรียนในการทำงานนั้น ๆ

2. ความสนใจ (interest) เพื่อสร้างความแตกต่างให้ตอบสนองต่อความสนใจของผู้เรียน ผู้สอนควรจัดวางทักษะและเนื้อหาที่สำคัญด้วยหัวข้อที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ จัดหาวิธีการที่หลากหลายในการค้นหาหัวข้อหรือการแสดงออกทางการเรียนรู้ของผู้เรียน จัดให้มีการเข้าถึงวัสดุ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีที่หลากหลาย ผู้เรียนสามารถเลือกงานและผลลัพธ์ทางการเรียนรู้ที่ผู้เรียนออกแบบเอง และส่งเสริมให้มีการตรวจสอบหรือประยุกต์ใช้แนวคิดและหลักการสำคัญตามความสนใจของผู้เรียน

3. รูปแบบการเรียนรู้ (learning profile) เพื่อสร้างความแตกต่างให้ตอบสนองต่อรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียน ผู้สอนควรกล่าวถึงรูปแบบการเรียนรู้ พรสวรรค์ หรือรูปแบบทางสติปัญญา วิธีการบางอย่างที่ผู้สอนสามารถจำแนกรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนได้ เช่น การสร้างสภาพแวดล้อมและตัวเลือกทางการเรียนรู้ที่มีความยืดหยุ่น การส่งเสริมให้ผู้เรียนสำรวจข้อมูล แนวคิด และนำเสนอข้อมูลผ่านโหมดการฟัง การมองเห็น และการเคลื่อนไหว เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถทำงานคนเดียวหรือเพื่อนร่วมชั้นได้ รวมถึงการให้โอกาสในการเรียนรู้ที่แท้จริงในด้านสติปัญญาหรือความสามารถพิเศษต่าง ๆ

Fox and Hoffman (2011) ได้กล่าวว่า DI มีหลากหลายวิธีการประเมินตามความแตกต่างของผู้เรียน ซึ่งความหลากหลายนี้เป็นกุญแจสำคัญของ DI ที่ชั้นเรียนมีผู้เรียนที่แตกต่างกัน โดยอาจจัดให้มีการประเมินผลก่อนเรียน การประเมินผลระหว่างเรียน และการประเมินผลหลังเรียน พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกวิธีต่าง ๆ ในการประเมินด้วย เช่น การเลือกที่จะนำเสนอด้วยวาจาแทนที่จะเป็นการเขียนเป็นลายลักษณ์อักษร หรือเปิดโอกาสให้ผู้สอนใช้การประเมินทั้งแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการได้ เช่น การประเมินอย่างไม่เป็นทางการอาจจะวัดผลโดยการแปลอวัจนภาษา การถามคำถาม และการฟังบทสนทนาของผู้เรียน ส่วนการประเมินอย่างเป็นทางการอาจจะวัดผลจากการนำเสนองาน การดูแฟ้มสะสมผลงาน การตอบคำถามและแบบทดสอบก็ได้ ซึ่งการประเมินที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลต้องการการคิดที่ลึกซึ้งและการประยุกต์ใช้ความรู้ โดยการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนทุกคนไม่ใช่แค่เพียงได้รับความรู้และการจดจำ แต่นำไปสู่ความสามารถในการสังเคราะห์และการประเมินผลได้ อีกทั้งการประเมินผลตามแนวคิด DI เชื่อว่าผู้เรียนจะเรียนรู้และมีสมรรถนะที่ดีขึ้นก็ต่อเมื่อพวกเขามีความรู้สึกลับั่นคงว่าเขากำลังจะเรียนรู้อะไร และจะมีวิธีการประเมินการเรียนรู้นั้นอย่างไร ดังนั้น การทดสอบจึงไม่ใช่การประเมินผลและเกรดถูกกำหนดจากการประเมิน ไม่ใช่แค่เพียงการทดสอบเท่านั้น

ประเทศไทยได้ออกพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550) เพื่อกำหนดแนวทางการจัดการศึกษาที่สนองความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยมุ่งเน้นที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ส่วนมาตรา 24 (1) กล่าวว่า การจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นสำคัญ ซึ่งเป็นนโยบายที่มุ่งเน้นการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้เรียนได้พัฒนาตามความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อให้ผู้เรียนได้ค้นพบและเพิ่มพูนศักยภาพที่แตกต่างระหว่างตนเองกับผู้อื่น โดยจะนำไปสู่การทำงานร่วมกัน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญต่อการสร้างความเข้มแข็งแก่ประเทศ แต่การจะจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายนี้ จำเป็นต้องพัฒนาคุณภาพครูและการบริหารจัดการของสถานศึกษาควบคู่กันไป โดยมุ่งหวังให้ข้อเสนอใช้สารสนเทศจากการวัดและประเมินผล

ไปจัดทำข้อมูลผู้เรียน และใช้การวิจัยเพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคล (มาเรียม นิลพันธุ์, ศิริวรรณ วณิชวัฒนวรชัย และอภิมาส มากจัญญ์, 2556) อย่างไรก็ตาม ครูผู้สอนส่วนใหญ่ยังไม่สามารถริเริ่มในการพัฒนานวัตกรรมระดับชั้นเรียน เพื่อพัฒนาจัดการเรียนการสอนที่จะสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง โรงเรียนในชนบทที่มีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนที่ซับซ้อนและการเข้าถึงข้อมูลที่ยากลำบาก (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550)

ประเทศนิวซีแลนด์เป็นหนึ่งในประเทศที่นับได้ว่าประสบความสำเร็จในด้านการจัดการศึกษาที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคล แม้ว่าในห้องเรียนของประเทศนิวซีแลนด์นั้น ผู้เรียนจะมีความหลากหลายมาก ไม่ว่าจะเป็นด้านความแตกต่างทางภาษา วัฒนธรรม ความสามารถในการเรียนรู้ หรือทักษะต่าง ๆ ในแต่ละบุคคล แต่สิ่งเหล่านี้ล้วนได้รับการตระหนักรู้ และมีการรับมืออย่างเหมาะสม เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุความต้องการในการเรียนรู้ (Ministry of Education, Online, n.d.) รัฐบาลนิวซีแลนด์สนับสนุนด้วยการส่งเสริมให้ผู้สอนจัดกลยุทธ์และทรัพยากรที่หลากหลาย เพื่อมุ่งพัฒนาสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ให้ผู้เรียนทุกคนได้มีส่วนร่วมอย่างทั่วถึง นอกจากนี้การที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนได้นั้น สิ่งสำคัญคือผู้สอนจะต้องเป็นผู้ตัดสินใจออกแบบเนื้อหา หลักสูตร และกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมด้วย ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะทำให้ผู้สอนพัฒนาตนเองจาก “Routine Expert” เป็น “Adaptive Expert” (Timperley, Online, 2019) ด้าน สุทธิดา บุญทวี, สิทธิกร สุมาลี และวิภารัตน์ แสงจันทร์ (2559) ได้กล่าวถึงจุดเด่นของการประเมินในระบบการศึกษาของประเทศนิวซีแลนด์ว่า เป็นการประเมินที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน โดยส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้ความต้องการของตนเองตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษา เครื่องมือที่ใช้ประเมินตอบสนองต่อความแตกต่างของผู้เรียนและมีระบบการประเมินที่ไม่ซับซ้อน ทำให้ประเทศนิวซีแลนด์ได้รับการยกย่องและจัดลำดับว่ามีคุณภาพการศึกษาที่ดีที่สุดในโลก

สรุป

หลักสำคัญของการจัดการเรียนรู้แบบ DI คือการทำให้มั่นใจว่าผู้เรียนทุกคนในชั้นเรียนสามารถเรียนด้วยกันได้อย่างทั่วถึงและประสบความสำเร็จตามจุดประสงค์การเรียนรู้ ไม่ว่าจะเป็นความแตกต่างกันทางความสามารถในการรับรู้ การเรียนรู้ หรือความพร้อมในด้านวิชาการ ผู้เรียนจะต้องมีทักษะการเรียนรู้ที่สามารถปรับเปลี่ยนได้ สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง และรู้ว่าตนเองเก่งหรืออ่อนในจุดใด เพื่อนำไปพัฒนาและส่งเสริมความเป็นตนเองให้ชัดเจนมากขึ้น นอกจากนี้การจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลยังต้องอาศัยความร่วมมือจากทั้งผู้สอนและเจ้าหน้าที่สนับสนุน เพื่อร่วมมือกันพัฒนา

รูปแบบการเรียนการสอน การเตรียมเอกสารประกอบการเรียนรู้ รวมถึงการเตรียมพร้อมด้านสาธารณูปโภคสำหรับผู้เรียนที่มีความหลากหลายเช่นกัน

ข้อเสนอแนะ

1. การจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนได้ดึงและพัฒนาศักยภาพของตนเองออกมาอย่างเต็มที่ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรเห็นความสำคัญและกำหนดเป็นนโยบายเพื่อตอบสนองผู้เรียน รวมถึงเป้าหมายของหลักสูตรร่วมกัน

2. การที่จะสามารถจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลได้นั้นสถานศึกษาจะต้องเตรียมพร้อมในหลาย ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านทรัพยากรบุคคล สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ งบประมาณต่าง ๆ รวมถึงผู้สอนที่จะต้องเข้าใจรูปแบบและแนวคิดของ DI อย่างถ่องแท้

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 พร้อมกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้อง และพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- มาเรียม นิลพันธุ์, ศิริวรรณ วณิชวัฒนวรชัย และอริกมาส มากจ้อย. (2556). การพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคล. *วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร*, 33(2), หน้า 83-105.
- สุทธิดา บุญทวี, สิทธิกร สุมาลี และวิภารัตน์ แสงจันทร์. (2559). นิวซีแลนด์กับระบบการประเมินที่สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา. *นิตยสารสสวท.*, 45(203), หน้า 35-39.
- สุรเชษฐ์ ตรรกโชติ. (ม.ป.ป.). *การเรียนรู้ที่อยู่ร่วมกับความแตกต่าง* (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://www.educathai.com/knowledge/articles/399> [2563, ธันวาคม 12].
- อติยศ สรรคบุรานุรักษ์ และศศิณัฐ สรรคบุรานุรักษ์. (2558). การจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคล. *วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 12(1-2), หน้า 39-48.

- Delisle, James R. (2015). *Differentiation doesn't work* (Online). Available: <https://www.edweek.org/ew/articles/2015/01/07/differentiation-doesnt-work.html> [2021, July 5].
- Fox, Jenifer, & Hoffman, Whitney. (2011). *The differentiated instruction: Book of lists*. Oxford, UK: Jossey-Bass.
- Gregory, Gayle H., & Kuzmich, Linda M. (2004). *Data driven differentiation in the standards-based classroom*. Thousand Oaks, CA: Corwin.
- Guild, Pat Burke. (2001). *Diversity, learning style and culture* (Online). Available: <http://www.newhorizons.org/strategies/styles.guild.ht> [2021, July 5].
- James, Dianne. (2009). Differentiated instruction: One school's survey analysis. *The Corinthian*, 10(13), pp. 169-191.
- Kimball, Jake. (2009). Differentiated instruction. *The English Connection*, 13(1), p. 20.
- Kotob, Mazen, & Arnouss, Doha. (2019). Differentiated instruction: The effect on learner's achievement in kindergarten. *International Journal of Contemporary Education*, 2(2), p. 61.
- Mavidou, Anastasia, & Kakana, Domna Mika. (2019). Differentiated instruction in practice: Curriculum adjustments in kindergarten. *Creative Education*, 10(3), pp. 535-554.
- Ministry of Education. (n.d.). *The New Zealand curriculum* (Online). Available: <https://nzcurriculum.tki.org.nz/Principles> [2021, July 5].
- Stephen, Joseph, et al. (2013). The impact of differentiated instruction in a teacher education setting: Successes and challenges. *International Journal of Higher Education*, 2(3), pp. 28-40.
- Subban, Pearl K., & Round, Penny N. (2015). Differentiated instruction at work. Reinforcing the art of classroom observation through the creation of a checklist for beginning and pre-service teachers. *Australian Journal of Teacher Education*, 40(5), pp. 116-131.
- Tapper, Nicholas, & Horsley, Jenny Kairaranga. (2017). Differentiation in the secondary school classroom. *Kairaranga*, 18(2), pp. 40-46.

- Theisen, Tony. (2002). Differentiated instruction in the foreign language classroom: Meeting the diverse needs of all learners. *The Communique*, 6, pp. 1-8.
- Timperley, Le Fevre. (2019). *Professional conversations to develop adaptive expertise* (Online). Available: <https://noiie.ca/wp-content/uploads/2019/07/Helen-Timperley-full-sym.pdf> [2021, April 23].
- Tomlinson, Carroll Ann. (1999). *The differentiated classroom: Responding to the needs of all learners*. Alexandria, VA: Association for Supervision and Curriculum Development.
- _____. (2001). *How to differentiate instruction in mixed-ability classrooms*. Upper Saddle River, NJ: Pearson Education.
- _____. (2005). *How to differentiate instruction in mixed-ability classrooms*. Alexandria, VA: Association for Supervision and Curriculum Development.
- _____. (2017). *How to differentiate instruction in academically diverse classrooms* (3rd. ed.). Alexandria, VA: ASCD.
- Tomlinson, Carroll Ann, & Allan, Susan Demirsky. (2000). *Leadership for differentiating schools & classrooms*. Alexandria, VA: Association for Supervision and Curriculum Development.
- Tomlinson, Carroll Ann, & Eidson, Caroline Cunningham. (2003). *Differentiation in practice: A resource guide for differentiating curriculum grades 5-9*. Alexandria, VA: Association for Supervision and Curriculum Development.
- Tomlinson, Carroll Ann, & Moon, Tonya R. (2013). *Assessment and student success in a differentiated classroom*. Alexandria, VA: ASCD.
- Wilson, Suzanne M., & Peterson, Penelope L. (2006). *Theories of learning and teaching: What do they mean for educators?*. Washington, DC: National Education Association.